جینۆساید لە عێراقدا
پەلاماری ئەنفال بۆ سەر کورد

ئامادەکردنی

میدڵ ئیست ووچ

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە

محەمەد حەمەساڵح تۆفیق

www.dengekan.com

ناونیشانی کتێبەکە بە ئینگلیزی

GENOCIDE IN IRAQ..

The Anfal Campaign Against the Kurds

Prepared by:

Human Rights Watch / Middle East Watch

New York - 1993

حکومەتی هەرێمی کوردستان

وەزارەتی رۆشنبیری

بەڕێوەبەرایەتیی خانەی وەرگێڕان

www.roshnbiri. org

khanaywargeran@yahoo.com

- ناوی کتێب: جینۆساید لە عێراقدا.. پەلاماری ئەنفال بۆ سەر کورد
- ئامادەکردنی : میدڵ ئیست وۆچ
- وەرگێڕانی لەئینگلیزییەوە: محەمەد حەمەساڵح تۆفیق
- بابەت: مافی مرۆڤ
- نەخشەسازیی کۆمپیوتەر: مەهدی ئەحمەد قادر
- نەخشەسازیی بەرگ: کەمال حامد
- زنجیرە: 57
- تیراژ: 1500
- ژمارەی (128)ی وەزارەتی رۆشنبیری سلێمانی پێدراوە.
- چاپ: چاپخانەی تیشک
- سلێمانی 2004

www.dengekan.com

پێڕست

بابەت	لاپەڕە
ڕوونکردنەوەیەکی وەرگێڕ	9
سکاڵانامەیەك	14
سەرەتایەك	17
تێبینییەك لە سەرمیتۆدۆلۆجی	32
بەلگە بە شایەتەوە	32
بەلگەی دۆکیومێنتەکان	36
بەلگەی پزیشکیی دادوەری	38
پێشەکی	41
بەشی یەکەم: بەعسی و کورد	65
ئۆتۆنۆمیی کورد و بەعەرەبکردن	77
هەل وەرگرتن لە دووبەرەکیی کورد	88
1985 ـ 1987: شەڕی بەربڵاو	94
بەشی دووەم: دەسپێك بۆ ئەنفال	99
سەرەتای کیمیاباران	110
پەلاماری بەهاری 1987: گوند ڕووخاندن و دووبارە نیشتەجێکردنەوە	125
بەگەڕخستنی پێشوەختی دەسەڵاتە تایبەتەکانی علی حسن المجید	129
فەرمانی کۆکوژی	133
لێکدانەوەی واتای "ڕیزی نیشتمانی": سەرژمێریی 17 ی ئۆکتۆبەری 1987	139
بەشی سێهەم: ئەنفالی یەك **گەمارۆدانی سەرگەڵوو ـ بەرگەڵوو (23 ی شوبات ـ 19 ی مارتی 1988)**	149
هێرشی کیمیایی 16 ی مارت بۆ سەر هەڵەبجە	159
تێکشکانی بنکە و بارەگاکانی PUK	167
بابەت	**لاپەڕە**
بەشی چوارەم: ئەنفالی دوو **قەرەداخ: 22 ی مارت ـ 1 ی نیسانی 1988**	173

178	ڕەوكردن لە قەرەداغ
182	هەڵاتن بەرەو گەرمیانی خوارو
189	**بەشی پێنجەم: ئەنفالی سێ** **گەرمیان** 7 ـ 20 **ی نیسانی** 1988
193	پلانی پەلامار (1): توزخورماتوو
198	پلانی پەلامار (2): قادرکەرەم و باکووری گەرمیان
205	پلانی پەلامار (3): سەنگاو و باشووری گەرمیان
215	سەنتەرەکانی کۆکردنەوەی خەڵك
225	رۆڵی تێکەڵو دووسەرەی جاش
235	**بەشی شەشەم: ئەنفالی چوار** **دۆڵی زێی بچووك** 3 ـ 8 **ی مایسی** 1988
239	هێرشی کیمیایی بۆ سەر گۆپتەپە و عەسکەر
245	داوی ئەنفال لە ڕۆژهەڵاتی تەقتەقدا
251	ناوچەی شوان
255	چیرۆکی زوبێدە
258	سەنتەرەکانی کۆکردنەوەی ئەنفالی چوار
263	**بەشی حەوتەم: ئەنفالی پێنج و شەش و حەوت** **دۆڵ و چیاکانی شەقڵاوە و ڕەواندز (**15 **ی مایس ـ** 26 **ی ئابی** 1988**)**
271	دوا بەرگریی PUK
281	**بەشی هەشتەم: کەمپەکان**
281	کەمپی سوپای میللی لە تۆپزاوا
291	کەمپی سوپای میللی لە تکریت
لاپەڕە	**بابەت**
293	گیراوەکانی بلە و هەڵەبجە
296	بەندیخانەی ئافرەتان لە دووبز
300	بەندیخانە کەمپێك بۆ بەساڵداچووەکان
306	مردن لە نوگرە سەلماندا

www.dengekan.com

313	**بەشی نۆهەم: تیمەکانی گوللەباران کردن**
313	بەسەرهاتی محەمەد
315	عوزێر و عومەر و ئیبراهیم
324	بەسەرهاتی مستەفا
329	بەسەرهاتی تەیموور
339	**بەشی دەیەم: ئەنفالی کۆتایی(بادینان 25 ی ئاب ـ 6 ی ئەیلوولی 1988)**
344	بادینان لە سەرەتای دەستپێکردنی ئەنفالی کۆتاییدا
348	"سێو و شتێکی شیرین" هێرشە کیمیاییەکانی 25 ی ئاب
361	هەر لە جێدا ئیعدامکردنی بە کۆمەڵ
371	قەڵاکەی دهۆك و بەندیخانەی ئافرەتان لە سەلامیە
378	**بەشی یانزەهەم: لێبووردنی گشتیو ئەو کەسانەی کە نەیگرتنەوە**
385	بڵاوەپێکردنی دەربازبووی کەمپەکان
389	پرۆسەی فڕێدانە موجەممەعەوە
395	چارەنووسی مەسیحی و ئێزیدیەکان
402	**بەشی دوانزەهەم: پاش کارەسات**
407	بەردەوام پاکتاوکردنی گوندەکان
410	بەردەوام کۆمەڵکوژی: بەسەرهاتی یونس
415	بەردەوام کۆمەڵکوژی: بەسەرهاتی حوسێن
418	کۆتایی "بارودۆخی نائاسایی"

لاپەڕە	بابەت
423	**بەشی سیانزەهەم: شوێنەواری ونبوو**
427	حیزبی بەعس: بەرپرسی سەرەتاو کۆتایی پەلاماری ئەنفال
433	**پاشکۆکان**
433	پاشکۆی A: نەوارەکانی علی حسن المجید
441	پاشکۆی B: جێبەجێکەرانی ئەنفال (دەسنیشانێکی کەس و دەزگا سەرەکیەکان)
445	پاشکۆی C: هێرشە کیمیاییە پێزانراوەکان لە کوردستانی عێراقدا (1987-1988)
449	پاشکۆی D: نموونەی بێسەروشوێن کردنی بە کۆمەڵ لە ئەنفالدا، بە پێی ناوچە
453	پاشکۆی E: فەرهەنگۆکی زاراوە عەرەبی و کوردیەکان

455	پاشكۆی وێنەكان
	لیستی نەخشەكان
63	پەلاماری ئەنفال: شوبات ـ ئەیلوولی 1988
147	ئەنفالی یەك: 23 ی شوبات ـ 19 ی مارتی 1988
171	ئەنفالی دوو: 22 ی مارت ـ 1 ی نیسانی 1988
186	ئەنفالی سێ (باكوور): 7 ـ 20 ی نیسانی 1988
187	ئەنفالی سێ (باشوور): 7 ـ 20 ی نیسانی 1988
233	ئەنفالی چوار: 3 ـ 8 ی مایسی 1988
261	ئەنفالی پێنج و شەش و حەوت: 15 ی مایس ـ 25 ی ئابی 1988
337	ئەنفالی كۆتایی: 25 ی ئاب ـ 6 ی ئەیلوولی 1988

www.dengekan.com

ڕوونکردنەوەیەکی وەرگێڕ

خوێنەری بەڕێز

ساڵی 1999 چاپی یەکەمی ئەم کتێبە لە ناوەندی چاپەمەنیو ڕاگەیاندنی (خاك)ەوە بڵاوکرایەوە. ئەو کاتە بە ناوی خوازراوی "سیامەندی موفتی زادە" بڵاوم کردەوە. هۆی ئەوەش تاڕادەیەك ئاشکرایە لای هەموومان, کە بە داخ و کەسەرێکی زۆرەوە دەیڵێم چۆن لە دوای ڕاپەڕینی 1991 ی گەلەکەمان گەلێ لە ئەنفالچیو بەکرێگیراوانی ڕژێمی لەناوچوو, لەوانەی تا سەر ئێسقان نوقمی خیانەتکاریی بووبوون و دەستیان لە خوێنی ڕۆڵەکانی گەلەکەماندا سوور بوو خۆیاندایە پاڵ هێزە سیاسیە دەسەڵاتدارەکانی کوردستان و کەڵکیان لە بارودۆخی دژواری ململانێی سیاسی وەرگرت و نەك هەر سەرشۆڕ نەبوون لە بەردەمی خەڵکدا بەڵکو زۆرێکیشیان بە هەر ڕەنگێك بووە بوونەوە بە دەسەڵاتدارو زۆردارەکەی جاران و وێنەی بارودۆخی سیاسیی کوردستانیان بە جۆرێك ئاڵۆز کردبوو,لە خەفەت بەولاوە بۆ خەڵك هیچی تری نەهێشتبووەوە. ئەوانەو سەرجەمی کۆنە بەکرێگیراوانی ڕژێم دەستبالاّییان لە ئاستێکدا بوو, بە نهێنی, چییان بکردایە بۆیان دەچووە سەر .

ڕژێمی ستەمکاری لەناوچوو دەیزانی چی کردووەو چی بە سەر خەڵکدا هێناوە, بۆیە هەردەم لە هەوڵی ئەوەدابوو هەر باسێك لەو ڕووەوە بکرایە خەفەی بکات, ئەوانەش کە دەستیان هەبوو لە ئەنجامدانی ئەو تاوانە سامناکەدا خۆیان چاکیان دەزانی چییان کردووەو بە سڵ بوون لە هەر باسێکی ئەو بوارەو وایاندەزانی هەر کەس توخنی بکەوێت ئاشکراکردنی کردەوەی تاوانی ئەمانی لێدەکەوێتەوە, ئەڵبەتە گەلێکیشیان پەیوەندییان لە گەڵ ئەمن و موخابەراتی ئەو ڕژێمەدا هەر نەپچڕاندبوو. برادەرێکم ساڵی 1994 کتێبی (توونی مەرگ) ی دەرکرد بە ناوی خوازراوی (زیاد عبدالرحمن)ەوە و تێیدا لیستێکی بە ناوی هەندێك لەوانە کردبوو کە ڕۆڵیان لەو کارەساتەدا بووە, بەمە ئۆقرەیان لە بەر بڕاو کەوتنە سۆراخ کردنی ناوی ڕاستەقینەی خاوەنی ئەو کتێبەو ئەنجام وا کەوتەوە ئەو

برادەرەم ڕەهەندەی وڵاتان بوو. بۆ ئەم کارەی منیش, لە پاش چەند کۆڕو سیمینارێك لە سەر بایەخی ئەم کتێبە, چ لە کوردستان و چ لە هەندەران, دیسان وایان هەست کرد کە ناو و کردەوەکانیان دەخرێتە ڕوو و خۆشیان بۆ "شتێك" مەڵاس دابوو. منیش بە ئامۆژگاریی چەند دۆستێکم کردو ئەو ناوە خوازراوەم هەڵبژارد. بەڵام کە دواتر زانرا ئەمە باسێکی مەنهەجیو زانستییە لە سەر ئەنفال و جینۆساید و لیستی ئاشکرا کردنی ناو نیە, ئیتر وەك بڵێی, خەمیان نەماو زۆریان گوێ نەدایە.

یەکەم چاپی "جینۆساید لە عێراقدا.. پەلاماری ئەنفال بۆ سەر کورد" لە ماوەیەکی زۆر کورتدا لە بازاڕدا نەماو تەنانەت لە کوردستانی ئەودیو و هەندێ شاری لای خۆشماندا کتێبفرۆشەکان بە دانسقە بە دوایدا دەگەڕان و لە بازاڕی ڕەشدا بە چەند بەرابەری نرخی خۆی دەفرۆشرایەوەو دەمێکە دۆست و برا پێم دەڵێن چاپی دووەمی پێویستە. لە ڕاستیشدا وایەو تا ئێستا من ئەم کارەی ڕێکخراوی میدڵ ئیست وۆچ, بە گەورەترین و بایەخدارترین بەرهەم دەزانم بەو قووڵیو فراوانیو بێلایەنییەوە لە سەر ئەنفال و جینۆساید دوابێت. لە بەر ئەوە هیچ زیادەڕۆییەکی تێدا نیە کە بڵێم وا پێویست دەکات هەموو کوردێك و مرۆڤدۆستێك بیخوێنێتەوەو هەروەها پێویستیش دەکات بەشێکی زۆری لە فێرگەو زانکۆکانماندا وەك بەرنامەیەکی چەسپاو بخوێنرێت و توێژینەوەی لە سەر بکرێت. بە ڕاستی خەڵکی کوردو بە پلەی یەکەم قوربانیانی دەستی جینۆساید قەرزاری ئەم کارە پڕ بەهایەی ڕێکخراوی چاودێری ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستن یان (میدڵ ئیست وۆچ) کە بەشێکە لە ڕێکخراوی چاودێری مافی مرۆڤ (هیومان ڕایتس وۆچ). ئەم ڕێکخراوە ئێستا گەڵێ ئەکتیڤە لە بواری چاودێری کردنی مافی مرۆڤداو بارەگای سەرەکی لە شاری نیویۆرکی ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکایەو لە گەڵێ وڵاتی تریشدا بنکەی هەیە.

خوێنەری ئازیز

ئەم بەرهەمەی میدڵ ئیست وۆچ, وەك لە دووتوێی کتێبەکەدا چەند جارێك دووپات دەبێتەوە, بەری ڕەنجی نزیکەی دوو ساڵ گەڕان و بەدواداچوونی تیمەکانی ئەو ڕێکخراوەیە, چاوپێکەوتنی زیاد لە 350 شایەتحاڵی ئەنفالزەدەیە, هەڵدانەوەی چەندین گۆڕی بەکۆمەڵە, کنەو پشکنینی زیاد لە چواردە تەن دۆکیومێنت و بەڵگەنامەی دەست بەسەرداگیراوی

عێراقـەو سـوود بینینـە لـە دەیـان سەرچـاوەی دانسـقەو دەگمـەن لـە بـواری جینۆسـایدو پێشێلکردنی مافی مرۆڤ لە عێراقدا.

ڕێکخراوەکە پاش ئەنجامدانی نووسینی ئەم کتێبە ڕوو دەکاتە خەڵك و دەڵێ کارەکەی ئێمـە هێشـتا بـە ئـەنجامی خـۆی نەگەیشـتووەو کـاتێ ئـەم کـارە تـەواو دەبێـت کـە بتـوانین سەرجەمی فایلەکانی عێراق و دۆسیەی ئەنفال بپشکنین, کە بێگومان لە شوێنێکی ئەرشیفی دەزگای ئەمن و موخابەراتی عێراقدا هەڵگیراون. کاتێ کارەکەی ئێمە تەواو دەبێت کە بتوانین گۆڕی بەکۆمەڵی ئەو هـەزاران قوربانیـە هەڵدەینـەوە کەوا لـە بیابانـەکانی باشـوورو ڕۆژئـاوای عێراقـدا, بـە کـوژراوی یـان بـە زینـدوویی کراونەتـە ژێـر خاکـەوە, پاشـانیش تـەواوی ئـەو کەسانەی دەستیان بووە لـەم تاوانـە سامناکەدا بیاندەینـە دادگـا بـۆ ئـەوەی سـزای شـیاوی خۆیان وەربگرن.

بەڵێ, وا ئێستا ئەو ڕژێمە بە تەواوی سوپاو ئەمن و ئامرازی داپڵۆسینیەوە گۆڕنراو دارو بـاری هەڵوەشـا, زۆرێـك لـەو فایـل و بەڵگەنامانـە گـیران کـە شـایەتیی لـەو تاوانـە سـامناکانە دەدەن، بە فایلی زۆرێك لەوانەی بازرگانییان بە مەسەلەی ڕەوای گەلەکەمانەوە دەکرد, گەلێك گۆڕی بەکۆمەڵ هەڵدرانەوەو ئێسك و پرووسکی قوربانیانی دەستی ڕژێمیـان تێدا دەرهێنـرا. ئـەو ئێسـکانەی دەرزیـاژنی ویـژدانی مرۆڤایـەتی دەکـەن و لـە کاتێکـدا چـەندین وڵات و کۆمپانیـاو تاکەکـەس بـۆ بەرژەوەنـدیی تەسـکی خۆیـان کاسەلێسـییان بـۆ چەپەڵترین ڕژێمـی سەر ئەرز دەکردو چەك و کەرەستەی کۆمـەڵکوژییان بـۆ دەستەبەر دەکرد، خـەڵکی ئـەم وڵاتـە گرفتـاری دەسـتی تاقمـە جـەللادێك بووبـوون, بـە جـۆرێکی وا کـە دەگمـەن و کەمـوێنـە بێـت لـە مێژووی نوێی مرۆڤایەتیداو ئێسك و پرووسکی زیـاد لـە ملیـۆنێك قوربـانیی بێتـاوان شـایەتی ئـەو ڕاسـتیەن. مخـابن لـە نێـو هـەزاران و هـەزاران لاشـەی نـاو گـۆڕە بەکۆمەڵـەکانی عێراقـدا، ئێستا ئێسکی قوربانیانی ئەنفال بێکەس و بێخاوەنن و تـا ئێسـتاش نـا ئـارام و نەسرەوتوو, تەرمی هەزاران ژن و منـداڵ و پـیری کـورد لـەو گـۆڕە بـە کۆمەڵانـەدا ترنجاونەتـە سـەریەك و لـە سۆنگەی بێئارامیی بارودۆخی ئـەمنی و سیاسـی ئـەم وڵاتـەدا کەسـێك نیـە، لایـەك نیـە, لـەوێ دەریان بێنێ و جارێکی تـر بـە ڕێـوڕەسمی شایسـتە بیاننێژێتـەوە، یـان چـواردەوریان پـەرژین کات و بیانکاتە باخچەو گوڵ وەك یادکردنەوەیەك لەو ستەمە بێئامانـەی دەرهـەقیان کـرا، یـان هـەر هـیچ نـەبێ مشـووری ئـەوە بخـوات پارچـە کاغـەزێکی وەفاتنامـە بداتـە دەسـت کـەس و کاریـان بـۆ ئـەوەی دوا پرسـەیان بـۆ دابنـێن و چـیتر لـە ئـازارو دڵـەڕاوکێی مـان و نەمانیانـدا نەتلێنەوە.

کورد دەبوو لە ئاست ستەمی جینۆسایدو ئەنفالدا, هێڵی سووری لە نێوان ڕابوردووی تاڵی پڕ لە ململانێ‌و یەکتر کوشتن و ئێستایدا بکێشایەو لە ئەنفالەوە مێژوویەکی نوێی بۆ خۆی بنووسیایە, دەبوو هێزە سیاسیە دەسەڵاتدارەکانی قەڵەمی ئەژنۆیان لە ئاست ئەو قوربانیانەدا بشکایەو چیتر هەڵوەدای شەڕی دەسەڵات و دەسکەوتی نابەجێ نەبوونایە.

باشە چی دەبوو, ئەگەر کورد بۆ تاقە جارێکیش بووە لە مێژووی خۆیدا، ئەم تراجیدیا سامناکەی بکردایەتە مەسەلەیەکی نەتەوەیی پیرۆزو سنووری ئەو پیرۆزییەی نەبەزاندایە. باشە جوولەکە بۆ کردی، ئەرمەن بۆ کردی، کەمبۆدی بۆ کردی، ئەی کورد بۆ نەیکرد؟ باشە بۆچی ئێمە لە ئاست ئەو هەموو خوێنە بە ناهەق ڕژاو و قوربانیەدا ئاوها بێباك و خەمساردین. تاکەی قوربانیو جەللاد وەك یەك تەماشا بکەین، تاکەی بە لۆجیکی "ئەوی ڕابورد بەسەرچوو" هەڵسوکەوت بکەین و هەموو دەم ڕێنمای کردەوەو ڕەفتارمان بێت. باشە بۆ باشترین مێژوو ئەوەیە کە خەڵکی غەیرە خۆمان بۆمان دەنووسێتەوە، وەك ئەم مێژووەی ئەنفال؟ بۆ باشترین پلانی دواڕۆژ ئەوەیە کە خەڵکی غەیرە خۆمان بۆمان دادەنێن؟ بۆ باشترین چارەنووس ئەوەیە کە خەڵکی غەیرە خۆمان بۆمان دیاری دەکەن؟ کە نەشیانکرد، ئەو کات دەکەوینە وێزەیان بە گلەییو ناڕەزاییو بە پیلانگێڕیان لە قەڵەم دەدەین. ئەی خۆمان چین؟ لە چیمان کەمە، خوێنە لە کاروانی خەباتی بێوچاندا ڕووبارێکمان لێڕشتووە، تواناو ئیرادەی میللەتە هەمانە.

گەلی برادەرینە..

ئێستاش نەچووە بچێت، با ئێمەش وەك میللەت وەك خەڵك، کۆششی خۆمان نەوەستێنین بۆ ئەوەی نەهێڵین تاوانباران جارێکی تر بە مفتی بیخۆن، هەوڵدەین بیاندەینە دادگاو بە کردار نەك بە سۆز دۆسێی تاوانکارییان شیبکەینەوەو بیانگەیەنینە ئەو سزایەی شیاوی تاوانەکانیانە. ئێمە تەنهاو تەنها بەمە گیانی قوربانیانمان و ویژدانی گەل و کەس و کاریان ئاسوودە دەکەین، تەنها بەمە دەتوانین بەهای پیرۆزی خەبات و قوربانیدان بەرز ڕاگرین، تەنها بەمە دەتوانین خۆمان بەر نەفرەتی مێژوو و نەوەکانی بانەڕۆژ نەکەین و ڕیگەش لە دووبارەبوونەوەی ئاوها تاوانێك بگرین. با کۆششمان یەکخەین بۆ نووسینەوەی ئەم مێژووەمان کە تێیدا دەژین و ڕۆژ بە ڕۆژ دروستی دەکەین. با لە ئێسك و پرووسکی

قوربانیانی ئەنفال و هەڵەبجەوە دەست پێبکەین و تەواوی ئەمڕۆ و ئایندەمانی لە سەر بنیات بنێین.

من بۆ ئەم چاپی دووەمە هەوڵم داوە هەر خەوش و ناتەواوییەك لە چاپی یەکەمدا هەبوو ڕاستیان بکەمەوەو بۆ ئەم مەبەستەش جارێکی تر دێڕ بە دێڕی دەقە کوردیو ئینگلیزییەکەم بەراورد کردووەتەوە، بۆ ئەوەی چەندی لە توانامدا بێت پوختی بکەم و ئەمانەتی وەرگێڕانەکە بپارێزم. سوودیشم لە گەڵ دۆست و برادەری شارەزا بینیوە بۆ ڕاستکردنەوەی ناوی ئەو دەیان گوندو شاخ و شوێنەی وڵات کە لە دەقەکەدا هاتووەو تیمەکانی میدڵ ئیست ووۆچ هەڵەیان لە نووسینیدا کردووەو بە هاوکاریی ئەوان هەوڵمداوە وەك چۆن خەڵکی ئەو ناوچانە گۆی دەکەن ئاوهایان بنووسمەوە, بە پەیڕەوی کردنی ڕێبازی زانستیی ئەم بوارە. بێجگە لەوەش لە فرە شوێنی تێکستە وەرگێڕراوەکەدا, لە پەراوێزدا تێبینیو باری سەرنجی خۆمم دەربڕیوە بە مەبەستی سوود گەیاندن و دەوڵەمەند کردنی کارەکەو زۆریش ماندوو بووم لە هەڵەبژێریی دەقە کوردییەکەدا بەو هیوایەی تا بتوانم بە کەمترین هەڵەی تەکنیك و چاپەوە بیخەمە بەر دیدەی خوێنەری ئازیز.

لەم چاپەدا بە شیاوم زانی هەندێك وێنەی پاشماوەو ئێسك و پرووسکی قوربانیانی ئەنفال, کە لە پاش پرۆسەی ئازادیی عێراق لە لایەن دۆستێکمەوە بەدەستهێنراون و پاشتر ناوی دێت, لە پاشکۆی کتێبەکەدا بڵاوبکەمەوە.دواجار, سوپاس و پێزانینم بۆ گشت ئەو بەڕێزانەی هاوکارییان کردووم لە گەڵاڵە کردن و بڵاوکردنەوەی ئەم کتێبەدا, بە چاپی یەکەمو ئەم چاپەی ئێستاشیەوە. لە گەڵ ڕێزدا.

محەمەد حەمەساڵح تۆفیق